

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๖/๒๕๖๑
เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคาร ๑ ตึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ผู้มาประชุม

๑.	นายภักดี โพธิศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ
๓.	นายพิเชฐ บัญญัติ	รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๔.	นางเพ็ญภา กัญชนะ	ผู้อำนวยการกองอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	อนุกรรมการ
๕.	นางสาวณิณี ศรีพวง	รองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบ อาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๖.	นางสาวปริญญ์ ใหม่เจริญศรี	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กรมอนามัย	อนุกรรมการ
๗.	นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๘.	นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
๙.	นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
๑๐.	นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล	ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๑.	นางสาวปรกชล อู๋ทรัพย์	ผู้ประสานงาน เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	อนุกรรมการ
๑๒.	นางสาวพรพรรณ สุนทรธรรม	ผู้ประสานงาน มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา	อนุกรรมการ
๑๓.	นางอมรรัตน์ สีนะนิกกุล	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจอื่น ๆ

๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒. ผู้แทนกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมทหารป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
๓. ผู้แทนกรมศุลกากร
๔. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร
๕. ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม
๖. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
๗. นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. ผู้แทนสมาคมอรั๊กขาพิชไทย
๙. ผู้อำนวยการบริหารจัดการวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม
๑๐. ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวศรภา ศุทธิพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๒. นางยุวรี อินนา นักวิชาการอิสระ
๓. นางสุนันทา พันธุ์สุวรรณ เภสัชกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๔. นางสาวพรศรี คลังวิเศษ	เภสัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๕. นางสาวนิภาพร วงษ์ธนสุภรณ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๖. นางสาวอริศ คงพานิช	เภสัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๗. นางสาวกิริณา รุณภัย	เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๘. นางสาวณัฐชนก บัวภิบาล	เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๙. นางสาววราวรรณ เฉลิมโอษฐ์	องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ
๑๐. นางสาวกุลธิดา เจริญสวัสดิ์	รองเลขานุการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๑. นางสาวนงลักษณ์ สถิตกาญจน์	กรรมการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๒. นางภาณี อุดลยพิชญ์	กรรมการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๓. นางสาวสุดใจ ถิ่นขาม	คณะทำงาน Responsible Care
๑๔. นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์	บริษัท เดอะ เคมีวอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
๑๕. นางสาวบุญญาภรณ์ นากวงษ์	กรรมการวิชาการ สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และดำเนินการตามวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ประธานคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ผู้แทนคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าไม่สามารถจะเข้าประชุมได้ จึงขอส่งข้อสังเกตให้กับฝ่ายเลขานุการฯ เกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. สารเคมี และขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานให้ที่ประชุมทราบเป็นวาระที่ ๓.๑

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๒ ปรากฏว่ามีผู้ใดขอแก้ไขรายงานการประชุมหลังการประชุม รวม ๓ ท่าน ดังนี้

๑. นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขอแก้ไขรายงานการประชุมหน้าที่ ๔ ย่อหน้าที่ ๓ จากกลาง บรรทัดที่ ๕ จาก “...หลายร้อยฉบับ...” เป็น “..มากกว่า ๕๐๐ ฉบับ...”

๒. นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์ ขอแก้ไขตำแหน่งผู้เข้าร่วมประชุมหน้าที่ ๒ จาก “กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” เป็น “บริษัท เดอะ เคมีวอร์ (ประเทศไทย) จำกัด”

๓. นางเพ็ญญา กัญชนะ ผู้อำนวยการกองอนุญาตทางนิเวศเคมีและรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ขอแก้ไขรายงานการประชุมหน้าที่ ๗ ย่อหน้าที่ ๒ จากล่าง จาก “วัตถุกัมมันตรังสี” เป็น “วัสดุกัมมันตรังสี” ในทุกที่ของรายงานการประชุม และขอเพิ่มข้อความในย่อหน้าเดียวกัน เริ่มจาก “...องค์กระหวางประเทศ...” แล้วต่อด้วยข้อความดังนี้ “การตัดคำว่าวัตถุกัมมันตรังสีออกจากร่างกฎหมาย อาจกระทบกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกัมมันตรังสีที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมผูกพันไว้กับองค์การระหว่างประเทศได้ และกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับวัตถุกัมมันตรังสี”

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ ตามที่มีผู้ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่องสืบเนื่อง

๓.๑ ข้อสังเกตของผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ...

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่า ได้รับจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์จากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ... รวม ๓ ประเด็น คือ ประเด็นที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้รักษาการ มีกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบดูแล ถ้าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะเสนอยกเลิกกฎหมายของหน่วยงานอื่น แม้จะกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามมาตรา ๕ ก็เป็นเรื่องของนโยบายที่คณะรัฐมนตรี ควรได้ทราบก่อน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีชี้ขาดว่า กฎหมายฉบับนี้ควรให้หน่วยงานใดดูแล เว้นแต่จะยังคงให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบตามเดิม และผู้รักษาการคงเดิมคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม จึงจะไม่ต้องขออนุญาตจากคณะรัฐมนตรี ส่วนใหญ่กฎหมายที่มีนายกรัฐมนตรีรักษาการจะเป็นกฎหมายของหน่วยงานสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี เช่น พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ร.บ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ร.บ. สภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประเด็นที่ ๒ การเสนอให้จัดตั้งสำนักงานใหม่ในกระทรวงใด กระทรวงหนึ่ง ควรสอบถามสำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. และสำนักงบประมาณก่อนว่าสามารถทำได้หรือไม่ และประเด็นที่ ๓ จากรายงานการประชุมทราบว่าค่อนข้างรีบเร่ง เพราะต้องดำเนินการให้เสร็จภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกฎหมายที่ออกตามรัฐธรรมนูญ ต้องรับฟังความคิดเห็นก่อนที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ควรต้องคำนวณระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นด้วย ทั้งนี้ ได้ส่งมติคณะรัฐมนตรีเรื่องแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาเพื่อประกอบการจัดทำร่างฯ

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติสารเคมี พ.ศ. ...

ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่า ตามมติคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ และที่ปรึกษาโครงการฯ รับความคิดเห็นและข้อเสนอจากที่ประชุมไปทบทวนและปรับปรุงกรอบโครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติสารเคมี พ.ศ. ... พร้อมนิยามสารเคมี เจตนารมณ์ หลักการ เหตุผลและขอบเขต และให้เสนอที่ประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไปนั้น ฝ่ายเลขานุการฯ และที่ปรึกษาโครงการฯ ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๓

ความเห็นที่ประชุม

โครงสร้าง ร่าง พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ...

ประธานฯ สอบถามว่าโครงสร้างร่างกฎหมายสารเคมี มีความเหมือนและความต่างกับกฎหมายสารเคมีของสหภาพยุโรป หรือประเทศอื่น ๆ อย่างไร

นางยุวรี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ชี้แจงว่า โครงสร้างร่างกฎหมายสารเคมี คล้ายคลึงกับกฎหมายสารเคมีของสหภาพยุโรป หรือ EU REACH ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมและการจัดการสารเคมีหลังออกสู่ตลาด ส่วนความต่างคือกฎหมายสารเคมีของสหภาพยุโรปจะตั้งคณะกรรมการอุทธรณ์ขึ้นมาเฉพาะในขณะที่ร่างกฎหมายสารเคมีไม่มี ส่วนกฎหมายสารเคมีของประเทศเกาหลี จะมีกฎหมายเกี่ยวกับสารเคมี ๒ ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียน

(KOREA REACH) และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสารเคมี (Chemical Control Act) สำหรับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันใช้กฎหมายว่าด้วยสารพิษ (Toxic Substances Act) เน้นควบคุมวัตถุอันตราย

นางเพ็ญภา กัญชนะ ผู้อำนวยการกองอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ สอบถามว่าการอุทธรณ์จะรวมอยู่ในกระบวนการขึ้นทะเบียนหรือไม่ และต้องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่

นางสาวพรพรรณ สุนทรธรรม ผู้ประสานงาน มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา เสนอแก้ไขข้อความดังนี้ หมวด ๔ การจัดการสารเคมีขมออกสู่ตลาด ขอปรับ “ข้อกำหนดการควบคุมการโฆษณา การส่งเสริมการขาย” เป็น “การควบคุมการโฆษณา และการส่งเสริมการขาย” ให้ชัดเจนขึ้นเพื่อลดปัญหาที่เกิดจากการโฆษณาและการส่งเสริมการขาย หมวด ๕ การจัดการสารเคมีหลังออกสู่ตลาด ขอปรับการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ การกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ และการประกันความเสียหาย เสนอให้มีประเด็นกำหนดให้ผู้ประกอบการเรียกเก็บคืนและทำลายสารเคมีที่ไม่เป็นไปตาม บทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ... ทำนองเดียวกับมาตรา ๔๘ แห่ง พ.ร.บ. เครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘ หมวด ๙ บทกำหนดโทษ เสนอให้เพิ่มบทบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผลการตรวจสอบหรือผลวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ดังตัวอย่างเช่น พ.ร.บ. ยา อาหาร เครื่องมือแพทย์ เครื่องสำอาง และเสนอให้มีบทบัญญัติว่าด้วยโทษทางปกครอง

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นว่า “บทเกริ่นนำ” เป็นบทสำคัญก่อนเข้าสู่เนื้อหาในแต่ละหมวด รวมทั้งการยกเลิกกฎหมายฉบับเดิม จึงได้เสนอให้มีหัวข้อ “การกำหนดการเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น” และเรื่อง “Overrule” และให้เพิ่มประเด็น “บทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชน” ซึ่งเป็นมาตรการทางสังคมในหมวด ๕ หมวด ๖ และหมวด ๗

นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล สอบถามว่า ถ้ามีคณะกรรมการสารเคมีแห่งชาติแล้วยังคงมีคณะกรรมการวัตถุอันตรายหรือไม่ กระทรวงใดจะดูแลกฎหมายสารเคมีใหม่ กฎหมายฉบับนี้จะครอบคลุมการอนุญาตจัดประเภท และการบริหารจัดการสารเคมีอย่างปลอดภัยด้วยหรือไม่

นางสาวศรภา ศุภรินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ คณะผู้วิจัยโครงการฯ ให้ข้อมูลว่าสาระสำคัญของกฎหมายสารเคมี กำหนดเรื่องการอุทธรณ์ไว้ในทุกกระบวนการมีทุกภาคส่วนเข้าไปมีส่วนร่วม ทั้งนี้หากมีความคิดเห็นแย้งสามารถขอทบทวนคำสั่งหรือยื่นอุทธรณ์ได้

นางยุวรี อินนา ให้ข้อมูลว่าเรื่อง “overrule” กฎหมายอื่น อยู่ในมาตรา ๖ และร่าง พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ... จะมาแทนกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ดังนั้นคณะกรรมการวัตถุอันตรายต้องเปลี่ยนเป็นคณะกรรมการสารเคมีแห่งชาติ กฎหมายดังกล่าวไม่ได้ขึ้นกับกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งวัตถุประสงค์การยกร่างเพื่อแก้ไขปัญหาการทำงานแบบแยกส่วนและเพื่อควบคุมผลิตภัณฑ์ หากเกี่ยวกับกระทรวงใดก็ต้องรับไปดำเนินการ สิ่งสำคัญคือการขึ้นทะเบียนการออกใบอนุญาต การจัดประเภท ต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการสารเคมีแห่งชาติและอนุกรรมการเทคนิคที่ตั้งขึ้นมาต้องรับผิดชอบและต้องมีผู้แทนจากทุกภาคส่วน

ประธานฯ เสนอให้เขียนหมวด ๓ ให้ชัดเจนให้เป็นมาตรฐานกลางการกำกับดูแลสารเคมีก่อนออกสู่ท้องตลาด เช่น กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสารเคมี การตกค้าง เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้อ้างอิงใช้ในการดำเนินการให้ได้ตามมาตรฐานกลางเพื่อแก้ปัญหาความไม่มีเอกภาพ สร้างภาระของผู้ปฏิบัติตาม เสนอให้เขียนหมวด ๑ ให้ชัดเจนว่าโครงสร้างของคณะกรรมการมี ๒ ระดับ คือ ระดับนโยบายและระดับเทคนิค ระดับนโยบายทำหน้าที่ประสานงานแทนคณะกรรมการเดิมที่ตั้งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานไปดำเนินการตามนโยบายที่กำหนด ส่วนคณะกรรมการเทคนิค คล้ายคณะกรรมการวัตถุอันตรายเดิมที่ดูแลเรื่องวิชาการ เช่น พิจารณามาตรการอนุญาตขึ้นทะเบียนสารเคมี คณะกรรมการฯ ทั้ง ๒ ระดับสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้ตามความจำเป็น

นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์ สอบถามว่าคำว่า “สารเก่า” ในหมวด ๓ หัวข้อ “กำหนดหลักเกณฑ์การแยกสารใหม่ออกจากสารเก่า” นั้น หมายถึงสารที่มีอยู่เดิมปัจจุบัน (existing) หรือไม่ และตั้งข้อสังเกตหัวข้อ “กำหนดเกณฑ์

ประเมินประโยชน์และความเสี่ยงด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม” และหัวข้อ “กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการในการประเมินประโยชน์และความเสี่ยง” ซึ่งสารเคมีนั้น มีทั้งประโยชน์และความเสี่ยง เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

นางยุวรี อินมา ชี้แจงว่า ด้วยสารเคมีมีทั้งประโยชน์และอันตราย จึงใช้คำว่าประเมินประโยชน์และความเสี่ยง (risk benefit assessment) โดยความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต้องส่งดังกล่าวที่ผลิตและนำเข้าให้ภาครัฐพิจารณาถ่วงดุล ในหลักการของกฎหมายต้องให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการประเมินความเสี่ยง

ประธานฯ เสนอให้ตัดคำว่า “ประโยชน์” จากชื่อหัวข้อต่าง ๆ ในหมวดที่ ๓ เนื่องจากอาจทำให้เกิดความสับสน เพราะการเปรียบเทียบประโยชน์กับความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์ เสนอให้ปรับชื่อหัวข้อ “กำหนดอำนาจในการสั่งการหน่วยงานปฏิบัติตามเงื่อนไขการควบคุม” ในหมวด ๓ ให้ชัดเจน เสนอให้ย้ายประเด็น หมวด ๔ หัวข้อ “ข้อกำหนดการติดตามผลผลิตภัณฑ์” มาอยู่ในหมวด ๓ การจัดการสารเคมีก่อนออกสู่ตลาด เสนอให้เพิ่มประเด็น “หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการเรื่องมาตรการป้องกันและตอบโต้เหตุฉุกเฉินกรณีสารเคมีหกรั่วไหล” ในหมวด ๔ หัวข้อ “การขนส่งให้มีการควบคุมให้เป็นไปอย่างปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม” หรือแยกประเด็นออกมาให้ชัดเจน เสนอให้เพิ่มประเด็น “การทำลาย” ในหมวด ๔ เนื่องจากกระบวนการผลิตก่อนออกสู่ตลาดอาจเกิดของเสีย ผลิตภัณฑ์ไม่ได้คุณภาพ ผลิตภัณฑ์ที่ต้องเรียกคืนจากลูกค้า และเสนอให้เพิ่มเรื่อง “การสื่อสารความเสี่ยง” ในหมวด ๕ เพราะการสื่อสารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของภาครัฐและผู้ผลิตซึ่งมีความเชี่ยวชาญผลิตภัณฑ์ให้ประชาชนและผู้ใช้ทราบ

นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล ให้ความเห็นว่ากฎหมายไม่ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องประเมินความเสี่ยงสารเคมีเพราะกระทบต่อธุรกิจ เนื่องจากประเทศไทยเป็นผู้ใช้ ไม่ใช่ประเทศผู้ผลิตสารเคมีต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เสนอให้เพิ่มประเด็น “การกำหนดขอบเขตหรือประเภทของสารเคมีที่ต้องทำการประเมินประโยชน์กับความเสี่ยง” และ “การกำหนดเอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ในการประเมินให้เจาะจงกับแต่ละประเภทผลิตภัณฑ์” ในหมวด ๓ หัวข้อเกี่ยวกับการประเมินประโยชน์กับความเสี่ยง เนื่องจากสารเคมีบางประเภทจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยง เช่น สารเคมีที่ใช้ในทางการแพทย์และบ้านเรือน เพื่อลดภาระผู้ประกอบการลง

ประธานฯ เห็นด้วยว่าการประเมินความเสี่ยงต้องร่วมกันรับผิดชอบ ภาคเอกชนต้องทำการทดลองเก็บข้อมูลยื่นต่อหน่วยงานควบคุมกำกับดูแล เพื่อประเมินความเหมาะสม ที่ผ่านมามีการประเมินความเสี่ยงไม่ได้ถูกกล่าวถึงชัดเจนในกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขกันเองในระดับปฏิบัติ ซึ่งการประเมินความเสี่ยงในกฎหมายว่าด้วยสารเคมี ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพียงแต่กำหนดในหลักการให้ชัดเจนเพื่อให้ความสำคัญกับการจัดการสารเคมีตามแนวทางการประเมินความเสี่ยง และเสนอให้รวมหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ เหลือเพียง ๒ หมวดคือ การจัดการสารเคมีก่อนออกสู่ตลาด และการจัดการสารเคมีหลังออกสู่ตลาด

นางสาวปรกชล อู๋ทรัพย์ ผู้ประสานงาน เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เสนอให้เพิ่มประเด็น “การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่ไม่ใช่ความลับทางการค้าตั้งแต่ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน การจัดให้มีกระบวนการสะท้อนข้อมูลโดยประชาชน หากมีข้อห่วงกังวลสามารถส่งข้อมูลเพิ่มเติมในช่วงขึ้นทะเบียนเพื่อให้เกิดการประเมินข้อมูลอย่างรอบด้าน” ในหมวด ๓ และหมวด ๖ เสนอให้เพิ่ม “วัตถุประสงค์ในการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม” ในหมวด ๗ หัวข้อการตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการส่งเสริม และเสนอให้เพิ่มประเด็น “การเชื่อมโยงกับการจัดการในระดับพื้นที่” ในหมวด ๕ เพราะบางพื้นที่มองการจัดการสารเคมีในเชิงพื้นที่ชัดเจนมากขึ้น เช่น จังหวัดหนองบัวลำภู

นางสาวศรภา ศุภรินทร์ ให้ข้อมูลว่ากฎหมายสารเคมีเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรก

ประธานฯ ให้ข้อมูลว่าถ้ากฎหมายสารเคมีใหม่ออกมาจะแบ่งการจัดการสารเคมีในท้องตลาด เป็น ๒ กลุ่ม คือ สารเคมีที่มีอยู่เดิมกับสารเคมีใหม่ ซึ่งสารเคมีใหม่ต้องมาจดทะเบียนที่หน่วยขึ้นทะเบียนกลาง (central registry) จากนั้นข้อมูลจะถูกส่งต่อไปยังคณะกรรมการเทคนิค ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดกลาง ๆ กรณีสารเคมีที่มีอยู่เดิม ข้อมูลจะถูกโอนย้ายจากระบบเดิมมาสู่ระบบใหม่ซึ่งเน้นมาตรการการกำกับดูแลหลังออกสู่ตลาดเป็นพิเศษ

นางสาวบุญญาภรณ์ นาถวงษ์ กรรมการวิชาการ สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย ให้ความเห็นว่าควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ข้อมูลใดจะสามารถเปิดเผยได้ ข้อมูลใดเป็นความลับ และเห็นด้วยเรื่องการเปลี่ยน การประเมินตามแนวทางบริหารความเสี่ยง ทำให้จัดประเภทสารเคมีได้ถูกต้อง ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีหลักเกณฑ์ ประเมินสารที่เป็นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชความเสี่ยงสูง (Highly Hazardous Pesticide : HHP)

ประธานฯ ชี้แจงต่อไปว่า การจัดประเภทสารเคมีบนแนวทางความเสี่ยงขึ้นกับคณะกรรมการ เทคนิคเป็นผู้พิจารณา ส่วนเรื่องเปิดเผยข้อมูลแต่ละขั้นตอน ควรไปหารือในรายละเอียด และสรุปว่าที่ประชุมเห็น ด้วยกับการจัดแบ่งหมวดหมู่ตามโครงสร้างร่าง พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ... ตามที่ที่ปรึกษาโครงการฯ นำเสนอ แต่ต้องปรับ รายละเอียดให้ชัดเจนตามข้อคิดเห็นของอนุกรรมการฯ

นางสาวนงลักษณ์ สติศรัณย์กัญจน์ กรรมการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เสนอว่า คณะกรรมการเทคนิค ควรสามารถตัดสินใจได้บนพื้นฐานนโยบายของคณะกรรมการนโยบาย เพื่อความ คล่องตัวในการทำงาน และเสนอว่า ควรมีหมวดที่กำหนดบทบาทหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสารเคมี เพื่อให้เชื่อมโยงบทบาทของแต่ละหน่วยงาน

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า เมื่อสารเคมีผ่านระบบขึ้นทะเบียนกลางแล้ว คณะกรรมการเทคนิค ที่กำกับดูแลเคมีจะทำหน้าที่ต่อไปในการประเมิน จัดประเภท หรือกำหนดมาตรการกำกับดูแลสารเคมี บนพื้นฐานวิชาการ ต่างจากระบบเดิมที่เรื่องนโยบายบริหารจัดการและวิชาการไม่ได้แยกชัดเจน

นางสาวนลินี ศรีพวง รองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค สอบถามว่าบุคคลที่ ๓ หรือ Third Party ในหมวด ๒ หมายถึงใคร

นางยุวรี อินนา ได้ยกตัวอย่างของประเทศได้เห็นว่า ได้มีการถ่ายโอนอำนาจการดำเนินการ ขึ้นทะเบียนให้แก่นิติบุคคลหรือสถาบันวิชาการลักษณะคล้ายบุคคลที่สามเพื่อลดภาระงานของภาครัฐ

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นว่าถ้ามีคณะกรรมการนโยบายและ คณะกรรมการเทคนิค ควรต้องแยกเป็น ๒ หมวด และต้องเขียนรายละเอียด เรื่อง องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน สำหรับหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ เป็นประเด็นสำคัญเพราะทำให้เกิดการเชื่อมของคณะกรรมการทั้ง ๒ คณะและกฎหมายที่มีอยู่ ดังนั้นต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าให้อำนาจแก่คณะกรรมการภายใต้กฎหมายสารเคมี ในการสั่งการหน่วยงานปฏิบัติ หรือกำหนด เงื่อนไขการควบคุม เช่น การขึ้นทะเบียน เป็นต้น จะทำให้กฎหมายสารเคมีกลางทราบภาพรวมของการจัดการสารเคมี ส่วนกฎหมายเฉพาะจะรองรับส่วนที่เชื่อมต่อกันในขั้นปฏิบัติการ เพื่อให้กระบวนการกระชับและเป็นเนื้อเดียวกันมากขึ้น

นางสาวบุญญาภรณ์ นาถวงษ์ สอบถามว่า “ผู้ใช้” ในหมวด ๘ ครอบคลุมใครบ้าง

นางยุวรี อินนา ชี้แจงว่า ประเด็น “ความรับผิดชอบของผู้ใช้” มาจากการประชุมฯ ที่ผ่านมา ว่าผู้ใช้สารเคมียังมีความรู้ความเข้าใจไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีส่วนรับผิดชอบ

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม เสนอให้รวม หมวด ๖ กับหมวด ๗ แล้วแบ่งงานเป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารจัดการข้อมูล การมีส่วนร่วมของประชาชน และมาตรการเศรษฐศาสตร์และสังคม พร้อมให้ข้อมูลว่าสภาพบังคับของ กฎหมายสารเคมีจะมีทั้ง ทางแพ่ง ทางปกครอง และทางอาญา เสนอให้เพิ่มประเด็น “การกำหนดความรับผิดชอบของผู้ใช้” รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลการใช้ให้ถูกวิธี เนื่องจากประเทศไทยให้ความสำคัญกับผู้ใช้น้อยกว่าผู้ประกอบการ ซึ่งโดยหลักการ ประชาชนทั่วไปมีสิทธิขอข้อมูลหรือทราบข้อมูลได้ ปัจจุบันสหรัฐอเมริกาแนวคิดใหม่ว่า เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการต้อง

เป็นผู้พิสูจน์ว่าข้อมูลที่อ้างเป็นความลับหรือไม่ และเสนอให้นำหลักการระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) และหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle : PPP) ในกฎหมายสิ่งแวดล้อมมากำหนดไว้กฎหมายสารเคมีหรืออาจต้องใช้การอ้างอิงให้

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า ถ้ามีในกฎหมายฉบับอื่นให้ใช้การอ้างอิงแทน และเสนอให้เขียนบทเกริ่นนำต้องสื่อสารให้เข้าใจว่ากฎหมายสารเคมีก็นำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

นางสาวณลินี ศรีพวง ให้ความเห็นว่า แม้กฎหมายจะระบุหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายไว้แล้ว ปัจจุบันยังมีช่องโหว่ คือไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบขอชดใช้ความเสียหายที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าใครเป็นผู้ก่อให้เกิดพิษ ดังนั้น หมวด ๗ หัวข้อกองทุนอาจต้องมีมาตรการมาปิดช่องว่าง

นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์ ตั้งข้อสังเกตว่า หมวด ๖ หัวข้อ “กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการในการให้ข้อมูลและเรื่องความลับทางการค้า” เป็นเรื่องสำคัญ แม้ประเทศสหรัฐอเมริกาเองก็มีการถกเถียงเรื่องความสมดุลระหว่างความโปร่งใสกับการรักษาความลับ ปัจจุบันประเทศไทย มีผู้ใช้สารเคมีจำนวนมาก ผู้ประกอบการจำเป็นต้องสื่อสารข้อมูลให้ชัดเจนและเปิดเผยมากขึ้น แต่เรื่องความลับทางการค้าก็ยังคงค้างไว้อยู่

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ให้ข้อมูลว่า จัดตั้งกองทุน ต้องมีกฎหมายมารองรับ ต้องตีความกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบุขอบเขต วัตถุประสงค์การใช้กองทุน การได้มาซึ่งรายได้ การใช้จ่าย เป็นต้น

นางสาวรารวรรณ เฉลิมโอษฐ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการสารเคมี องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ สอบถามว่า หมวด ๘ ผู้บำบัดกำจัดทำลาย และ ผู้นำกลับมาใช้อีก หมายถึงกลุ่มไหนบ้าง เนื่องจากผู้ประกอบการจดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นด้วย จึงต้องระบุให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ประกอบการเลือกรับผิดความผิดที่น้อยที่สุดตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง

นางยุวรี อินนา ชี้แจงว่า หมายถึงผู้ประกอบการที่รับกำจัด หรือประกอบธุรกิจการรีไซเคิล ถ้าเกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตรายต้องมาขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการด้วย

นางคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม เสนอให้เปรียบเทียบประเด็นที่เหมือนหรือแตกต่างกันระหว่างกฎหมายสารเคมีและ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายแกนกลางที่ใกล้เคียงกัน เช่น กฎหมายสิ่งแวดล้อม

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อนของกฎหมาย กฎหมายสารเคมีต้องอ้างอิงกฎหมายอื่น และระบุให้ชัดว่าจะถ่ายโอนให้หน่วยงานใดรับผิดชอบไปดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย เช่น คณะกรรมการเทคนิค กำหนดมาตรการกลางในการกำจัดทำลายสารเคมีด้วยวิธีการพิเศษ ส่วนหน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายสิ่งแวดล้อมต้องนำมาตราการนี้ไปบังคับใช้

นางสาวบุญญานาถ นาถวงษ์ ให้ความเห็นว่า ต้องให้ความสำคัญเรื่องการส่งเสริมการบำบัดกำจัดทำลาย ถ้านั้นเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่งอย่างเดียว ในทางปฏิบัติอาจมีปัญหาเก็บค่าและสอบถามว่า ผู้ประกอบการค้าเหล็ก คนซื้อเหล็กหรือปูนซีเมนต์ไปใช้ จะถูกควบคุมโดยกฎหมายสารเคมีหรือไม่ เนื่องจากนิยามที่กำหนดภายใต้กฎหมายสารเคมี นอกจากนี้ได้สอบถามความชัดเจนหลักเกณฑ์การเลือกพิกัตศุลกากรหรือประเภทโรงงานที่ต้องควบคุม

นางยุวรี อินนา ชี้แจงว่า นิยามควรมีขอบเขต ซึ่งต้องหารือในรายละเอียดต่อไปว่าสารหรือผลิตภัณฑ์ใดจะต้องถูกควบคุมภายใต้กฎหมายสารเคมี ทั้งนี้ได้เสนอให้ยึดโยงกับพิกัตศุลกากรพิกัต ๒๕ - ๔๐ ที่เกี่ยวกับสารเคมีกรณีนำเข้ามาจากต่างประเทศและประเภทโรงงานกรณีเป็นสารเคมีที่ผลิตในประเทศ โดยเลือกพิกัตที่ควรดำเนินการก่อน และเสนอให้นำบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย มาพิจารณาก่อนเป็นว่าอยู่ในพิกัตศุลกากรใดแล้วค่อยเพิ่มเติมพิกัตอื่น

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงขอให้ที่ปรึกษาโครงการฯ นำรายการสารคดีที่มีการควบคุมตามพิกัดศุลกากร ๒๕ - ๔๐ และประเภทของโรงงาน มานำเสนอที่ประชุมฯ ครั้งต่อไป รวมทั้งการดำเนินการดังกล่าวในต่างประเทศ

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ให้ความเห็นว่านิยาม ไม่ควรเขียนเจาะจง ต้องดูวัตถุประสงค์ของกฎหมาย นิยามในทางกฎหมายไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องจริงเสมอไป เช่น นิยามของอาวุธ หมายถึง มีด ปืน แต่ถ้าผู้ใช้นำไม้เสียบลูกชิ้น ไปใช้เยี่ยงอาวุธก็เป็นอาวุธได้ ถ้าการกำหนดนิยามยังมีประเด็นโต้แย้งหรือไม่สามารถตัดสินได้ใช้สามารถใช้ข้อความว่า “ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึง” หรือ “เปิดช่องให้ใช้ดุลยพินิจและออกกฎหมายลูก” แต่ไม่ควรใช้

นางสาวบุญญาณดา นาถวงษ์ ให้ความเห็นว่า กฎหมายสารคดีลักษณะเป็นกฎหมายเชิงเทคนิค ไม่ใช่กฎหมายเชิงรัฐศาสตร์ หรือ นิติศาสตร์ การกำหนดนิยามหรือข้อกำหนดต่างๆ จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานความชัดเจนทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีเหตุผลรองรับ

นางยุวรี อินนา ให้ความเห็นว่าหลักการของกฎหมายสารคดี แตกต่างกับกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายที่ประกาศนิยามวัตถุอันตรายกว้างมาก แต่หลักการของกฎหมายฉบับนี้ถ้าถูกกำหนดเป็นสารคดีแล้ว จะต้องถูกควบคุมด้วยกฎหมายว่าด้วยสารเคมีเพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อย่างครบวงจร ทั้งก่อนออกสู่ตลาด และหลังออกสู่ตลาด กฎหมายหลักควรกำหนดเฉพาะพิกัดใหญ่ ส่วนพิกัดย่อยควรกำหนดไว้ในกฎหมายลูก และอำนาจคณะกรรมการเทคนิคในการพิจารณาการควบคุม

นางสาวนงลักษณ์ สติธัยกาญจน์ สอบถามว่ามีกฎหมายใดที่เหนือกว่าพระราชบัญญัติที่สามารถกำกับพระราชบัญญัติหลายฉบับได้ จากความเข้าใจกฎหมายสารคดีคือต้องการควบคุมนโยบายสารเคมี และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีกฎหมายเฉพาะมาปฏิบัติตามนโยบาย

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ให้ข้อมูลว่า ประเทศไทยมีกฎหมายลูกที่สูงกว่าพระราชบัญญัติ แต่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะเรื่องโครงสร้างระหว่างหน่วยงานรัฐ กับภาคสังคม แต่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีกฎหมายหลักพื้นฐาน หรือ basic law ที่สูงกว่าพระราชบัญญัติ แต่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ ครอบคลุมหลายพระราชบัญญัติ โดยไม่จำเป็นต้องมีฐานะลำดับศักดิ์ทางกฎหมายสูงกว่าจึงจะสามารถ overrule กฎหมายต่ำกว่าได้ แต่การเปลี่ยนชื่อกฎหมายมีผลทำให้เกิดการ overrule ได้ เช่น เปลี่ยนชื่อ พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ... เป็น พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกและประสานการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสารเคมี พ.ศ. ... สามารถเกิดการ overrule เรื่องการบังคับใช้กฎหมายได้โดยอัตโนมัติ

นางภรณ์ อุดลยพิเชษฐ์ กรรมการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เสนอให้เพิ่มเรื่อง “การกำหนดช่องทางการอนุญาตนำเข้าตัวอย่างของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ เช่น วิจัยและพัฒนาให้สอดคล้องกัน” ในหมวด ๓

นางสาวศรภา ศุทธิรินทร์ ชี้แจงว่า เรื่องช่องทางการอนุญาตนำเข้าวิจัย ได้ระบุเขียนไว้ในกฎหมายสารเคมีแล้ว

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงโครงสร้างร่างกฎหมายสารเคมีหลัก ๆ ดังนี้

บทเกริ่นนำ ได้รับความเห็นจากที่ประชุมไปพิจารณาปรับปรุง

หมวดที่ ๑ แยกเป็น ๒ หมวด หมวดเกี่ยวกับคณะกรรมการกำหนดนโยบายและหมวดคณะกรรมการเทคนิค พร้อมกำหนดองค์ประกอบ บทบาทหน้าที่ เป็นต้น ให้ชัดเจนตามความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ

หมวดที่ ๓ หมวดที่ ๔ และหมวดที่ ๕ ให้รวมเหลือเพียง ๒ หมวด คือ หมวดการจัดการสารเคมีก่อนออกสู่ตลาด และหมวดการจัดการสารเคมีหลังออกสู่ตลาด และได้รับความเห็นอื่นของคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณา

หมวดที่ ๖ และหมวดที่ ๗ ให้รวมเป็นหมวดเดียวกันและตั้งชื่อหมวดให้ครอบคลุมถึงเรื่องข้อมูลและการส่งเสริมและให้รับความเห็นอื่น ๆ ของคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณา

หมวดที่ ๘ และหมวดที่ ๙ ให้รวมเป็นหมวดเดียวกัน และให้มีประเด็นเรื่องโทษทางปกครองด้วยและให้รับความเห็นอื่น ๆ ของคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณา

๒. มอบหมายให้ที่ปรึกษาโครงการศึกษาข้อมูลการควบคุมสารเคมีของประเทศต่าง ๆ ที่มีการควบคุมสารเคมีตามพิภักตศุลกากรนำเสนอในการประชุมฯ ครั้งต่อไป

เจตนารมณ์ หลักการ เหตุผลและขอบเขตของร่างพระราชบัญญัติสารเคมี พ.ศ. ...

เจตนารมณ์

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม เสนอแก้ไขเป็น “เพื่อให้ประเทศไทยมีกฎหมายกลาง...”

นางสาวนลินี ศรีพวง สอบถามว่าคำว่า “...เป็นไปแนวทางสากล” จะไปอ้างอิงกับแนวทางสากลใด

นางสาวบุญญาภรณ์ นาดวงษ์ เสนอให้คงคำว่า “เป็นไปแนวทางสากล” ไว้ เนื่องจากแสดงความเชื่อมโยงทั้งภายในและนอกประเทศ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นการบริหารจัดการกฎหมายของประเทศ

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า การคงคำว่า “เป็นไปแนวทางสากล” ไว้ไม่น่าจะเป็นเรื่องเสียหายเนื่องจากมาจากกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งหมายถึงสิ่งที่เป็นในปัจจุบันและกำลังจะเป็นในอนาคต และเป็นที่ยอมรับว่าหลักการของกฎหมายว่าด้วยสารเคมีมาจากกฎหมายสารเคมีของสหภาพยุโรป (Registration Evaluation and Authorization of Chemicals : REACH)

มติที่ประชุม

เห็นชอบเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยสารเคมี ดังนี้ “เพื่อให้มีประเทศไทยมีกฎหมายกลางการควบคุมและจัดการสารเคมีที่สามารถปกป้องสุขภาพประชาชน คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และเป็นไปในแนวทางสากล”

หลักการ

ประธานฯ เสนอให้เพิ่มคำว่า “เอกภาพ” ในหลักการของร่างกฎหมายว่าด้วยสารเคมี

นางสาวรารรรณ เณิมโอสู เสนอให้ใช้คำว่า “ลดภาระต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง” แทน “ลดภาระต่อผู้ประกอบการ” เนื่องจาก การที่มีกฎหมายว่าด้วยสารเคมีที่สามารถเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ไม่ได้ลดภาระต่อผู้ประกอบการอย่างเดียว แต่ลดภาระต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี และเสนอให้ใช้คำว่า “เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของประชาชนทุกคน” แทน “เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของผู้เกี่ยวข้อง”

ผู้ช่วยเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) เสนอให้แก้ไขหลักการของกฎหมายสารเคมีเป็น “จะมีกฎหมายสารเคมีกลาง ที่เชื่อมโยงกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เกิดการต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเป็นเอกภาพ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่ปลอดภัย มีฐานข้อมูลกลาง ในการกำหนดนโยบายและการควบคุมกำกับติดตามตรวจสอบสารเคมีอย่างครบวงจร และบริหารจัดการสารเคมีด้วยการนำหลักการจัดการความเสี่ยง และเป็นไปตามแนวทางสากลเพื่อปกป้องสุขภาพและสิ่งแวดล้อม”

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม เสนอให้ใช้คำว่า “คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ” แทน “ปกป้องสุขภาพและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม”

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา เห็นแย้งเพราะนัยยะของกฎหมายสารเคมีคือการคุ้มครองสุขภาพและหากส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะกระทบต่อสุขภาพเสมอ

มติที่ประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ รับความเห็นจากที่ประชุมไปพิจารณาปรับปรุงหลักการของกฎหมายว่าด้วยสารเคมี

เหตุผล

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ ให้ความเห็นว่าการยกร่างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีหรือการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลสารเคมีเพื่อให้สามารถดูแลทุกมิติของการควบคุมสารเคมีที่เชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่ เพื่อนำไปสู่การบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ” จึงเสนอให้ใช้คำว่า “กฎหมายเดิมที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีและวัตถุอันตราย” แทนคำว่า “กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

นางสาวบุญญา นาดวงษ์ เสนอให้แก้ไขเหตุผลของร่างกฎหมายสารเคมี ข้อที่ ๑ จากเดิม “มีการใช้สารเคมีมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นเนื่องจากขาดการควบคุมการโฆษณาเกินจริง” เป็น “มีการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้อง มีการลักลอบใช้” เนื่องจากการโฆษณาเป็นเพียงสาเหตุหนึ่งของการใช้ที่ไม่ถูกต้องส่งผลกระทบต่อภาพรวม

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ให้ความเห็นที่สามารถระบุได้ เนื่องจากที่ผ่านมาการโฆษณาเกินจริงส่งผลกระทบต่อการใช้สารเคมีมาถูกต้อง

มติที่ประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงเหตุผลการของกฎหมายว่าด้วยสารเคมี โดยรับความเห็นจากที่ประชุมไปพิจารณา

ขอบเขต

นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ ตั้งข้อสังเกตว่าควรระบุข้อความ “ทั้งนี้ไม่รวมสารเคมีที่มีกฎหมายอื่นกำกับดูแลแล้ว” หรือไม่

นางยุวรี อินนา ชี้แจงว่า ร่างเดิมใช้ข้อความ “ทั้งนี้ไม่รวมสารเคมีที่เป็น ยา กัมมันตรังสี และอาวุธชีวภาพ” เนื่องจากเป็นสารเคมีที่มีกฎหมายเฉพาะควบคุมดูแลแล้ว

ประธานฯ เสนอให้ใช้ข้อความที่สื่อความหมาย “ไม่รวมกรณีที่มีกฎหมายอื่นดูแลในส่วนที่มีการกำหนดมาตรการกำกับดูแลอยู่แล้ว ที่เหมาะสม” แทนเพราะเป็นการจำกัดขอบเขตของกฎหมาย

นางศิริพร ปิยะอักษรศักดิ์ เสนอให้เขียนขอบเขตกฎหมายว่าด้วยสารเคมีลักษณะกว้าง ๆ แทนการเขียนระบุกิจกรรมตั้งแต่การนำเข้าจนถึงการบำบัดกำจัดทำลาย ซึ่งไม่สามารถจะครอบคลุมหมดทุกกิจกรรม เช่น การวิจัยและพัฒนา และเสนอให้ระบุขอบเขตเพิ่มเติมว่า “กฎหมายอื่นที่เป็นข้อยกเว้นของกฎหมายสารเคมี สามารถนำหลักการนโยบายของกฎหมายสารเคมีไปใช้ได้” เพื่อเปิดช่องว่างกรณีสารเคมีที่ไม่มีกฎหมายอื่นกำกับดูแล ทั้งนี้ได้ยกตัวอย่างกฎหมายสารเคมีของต่างประเทศจะระบุขอบเขตอย่างชัดเจนว่าไม่รวมสารเคมีที่ใช้ในทางการเกษตรหรือเครื่องสำอาง

นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เสนอให้หารือในรายละเอียดว่าขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยสารเคมีควรครอบคลุมอะไรบ้าง และตั้งข้อสังเกตว่าขอบเขตกฎหมายสารเคมีครอบคลุมสารเคมีที่เป็นส่วนประกอบของอาหาร สารเคมีที่เหลือจากการผลิตยาหรืออาหารหรือไม่

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม เสนอให้เขียนขอบเขตเพื่อเปิดช่องว่างกรณีสารเคมีที่ไม่มีกฎหมายอื่นกำกับดูแล ดังนี้ “กรณีสารเคมีที่ไม่มีกฎหมายอื่นควบคุม ให้ใช้กฎหมายสารเคมีนี้” หรือ “กรณีสารเคมีที่มีกฎหมายอื่นควบคุมแต่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมาย ให้ใช้กฎหมายสารเคมีนี้ในการบังคับใช้แทน” และให้ความเห็นว่าการขอบเขตของกฎหมายต้องชัดเจนว่าครอบคลุมหรือไม่ครอบคลุมอะไร เสนอให้ใส่ข้อความว่า “ทั้งนี้กฎหมายอื่นใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง

ต่อพระราชบัญญัตินี้” เพื่อให้มีความเป็นกฎหมายแกนกลาง คือ ถ้ามีกฎหมายอื่นขัดหรือแย้งในบางมาตรากับกฎหมายว่าด้วยสารเคมี ต้องใช้กฎหมายกลางเป็นหลัก

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ให้ความเห็นว่า การเขียนกฎหมายกลาง เพื่อเป็นมาตรฐานให้ใช้ได้กับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายใดที่มีมาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดก็ให้ใช้กฎหมายแกนกลาง

นางสาวบุญญานาถ นาถวงษ์ เสนอให้ ให้เขียนเพื่อให้อำนาจคณะกรรมการในการขยายขอบเขตของกฎหมายสารเคมีได้โดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมายบ่อย ๆ ในอนาคต

นางสาวนงลักษณ์ สถิตกาญจน์ ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้มีส่วนได้เสียของกฎหมายสารเคมีกว้างมาก ควรทำประชาพิจารณ์ให้ครอบคลุม และเสนอให้จัดลำดับความสำคัญของกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งหมดก่อน

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า วัตถุประสงค์หลักของกฎหมายสารเคมี คือ ต้องการดูแลสารเคมีอย่างครบวงจร และความสำคัญในการจัดการสารเคมีคือผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ให้ความเห็นว่า กฎหมายทุกฉบับถูกบังคับโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ก่อนเสนอร่างกฎหมายใด ๆ จะต้องให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้บริโภคและผู้มีส่วนได้เสีย

นางสาวบุญญานาถ นาถวงษ์ สอบถามว่า กรณีสารเคมีที่ไม่มีกฎหมายอื่นควบคุมจะต้องใช้กฎหมายว่าด้วยสารเคมีหน่วยงานใดจะกำกับดูแล เช่น เดิมมีปูนซีเมนต์ สูตร A สูตร B สูตร C ผู้ประกอบการต้องการจะผลิตปูนซีเมนต์ สูตร D หน่วยงานใดรับผิดชอบและต้องดำเนินการอย่างไร

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม ชี้แจงว่า ต้องใช้พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีผู้รักษาการตามกฎหมาย หากผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

นายวุฒิ อินนา ชี้แจงว่า ควรต้องพิจารณาขอบเขตสินค้าที่ผลิตและนำเข้า และเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับกฎหมายว่าด้วยสารเคมี เป็นกฎหมายกลางในส่วนการกำหนดเงื่อนไขการควบคุมการจัดการสารเคมีในผลิตภัณฑ์ หากสารเคมีถูกควบคุมโดยกฎหมายอื่นแต่มีปัญหาในการควบคุมสามารถใช้กฎหมายนี้ได้

ประธานฯ เสนอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอขั้นตอน และกระบวนการกำกับดูแลสารเคมีภายใต้ร่างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีกรณีที่สารเคมีถูกนำไปใช้ได้หลายวัตถุประสงค์สักหนึ่งตัวอย่าง เช่น เคมีภัณฑ์ที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยาและในทางอุตสาหกรรม

มติที่ประชุม

๑. มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ รับความเห็นจากที่ประชุมไปพิจารณาปรับปรุงขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยสารเคมี

๒. นำเสนอขั้นตอนการกำกับดูแลสารเคมี ภายใต้ร่างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีสำหรับสารเคมีที่ใช้หลายวัตถุประสงค์ ในการประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเรื่องต่อที่ประชุมอีก ประธานฯ กล่าวขอบคุณที่ประชุม และปิดการประชุม

เลิกประชุม เวลา ๑๓.๐๐ น.

นางสาวกิริณา รุณภัย

นางอมรรัตน์ ลีนะนิธิกุล

เลขาธิการปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ

เลขาธิการชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม